

Saksbehandler: Ola Nordmann

Tlf: 22 40 00 00

E-post: postmottak@mattilsynet.no

Postadresse: Felles postmottak, Postboks 383 2381 Brumunddal

Inspeksjonsrapport med skriftlig veiledning

Vi viser til inspeksjon hos Grønn Glede Planteskole den 22. februar 2025. Førsteinspektør Kari Hansen og seniorinspektør Ola Nordmann gjennomførte inspeksjonen. Eier og daglig leder, Per Olsen, var til stede under inspeksjonen.

Inspeksjonen omfattet

- Planthelsekontroll, Grønn Glede Planteskole, Produsentnummer: 963789361

Oppsummering

Bakgrunnen for inspeksjonen var en kombinasjon av rutinemessig planthelsekontroll og konkret informasjon mottatt via Mattilsynets tipstelefon angående mistenkelig import av planter uten nødvendig plantesunnhetssertifikat. Inspeksjonen ble utvidet til å undersøke opprinnelse av plantemateriale, dokumentasjon på plantesunnhet, økonomisk informasjon knyttet til planteinnkjøp, samt interne rutiner for mottak og karantene av nye plantepartier. Sensitive opplysninger som ble undersøkt inkluderte detaljer om leverandørkjeder, finansielle transaksjoner for planteanskaffelser, medlemskap i bransjeorganisasjoner som garanterer etisk handel, og dokumentasjon som kunne bekrefte lovlig opprinnelse og sunnhetstilstand for plantene.

Under inspeksjonen ble det avdekket mangler i dokumentasjon av plantesunnhet for flere plantepartier, uklarheter rundt opprinnelsesland for enkelte planter, og inkonsistenser i økonomisk dokumentasjon knyttet til planteinnkjøp som reiste mistanke om udeklart import. Det ble også observert mangelfulle rutiner for karantene og isolasjon av nyankommet plantemateriale. Samarbeidet med eier var formelt korrekt, men preget av unnnvikende svar når det ble stilt spørsmål om opprinnelse og dokumentasjon av plantene.

Kontrollpunkter omfattet:

- Dokumentasjon av plantesunnhetssertifikater for importerte planter
- Rutiner for mottak, karantene og isolasjon av nye plantepartier
- Opprinnelsesdokumentasjon for plantemateriale
- Økonomisk dokumentasjon knyttet til innkjøp av planter (fakturaer, betalingsbekreftelser)
- Leverandørkjedeinformasjon og oversikt over forretningsforbindelser
- Medlemskap i relevante bransjeorganisasjoner og sertifiseringsordninger
- Intern dokumentasjon på risikovurderinger knyttet til planteskadegjørere
- Informasjon om bruk av plantevernmidler og gjødsel (i kontekst av sunnhetskontroll og importrisiko)

Vår rett til å føre tilsyn og fatte nødvendige vedtak

Mattilsynets adgang til å føre tilsyn og fatte nødvendige vedtak følger av matloven § 23 og plantevernloven § 41. Se også vedlegg om rettigheter og regelverk.

Skriftlig veiledning ved regelverksbrudd

- **Manglende dokumentasjon på plantesunnhet ved import og mistanke om ulovlig import av plantemateriale**

Vi har observert:

Under inspeksjonen kunne Grønn Glede Planteskole ikke fremlegge tilstrekkelig dokumentasjon på plantesunnhetssertifikater for et betydelig antall importerte planter, spesielt innenfor sortimentet av eksotiske pryddplanter. For flere partier manglet plantesunnhetssertifikater fullstendig. For andre partier var sertifikatene mangelfulle, utydelige eller syntes å være utstedt av ukjente eller ikke-godkjente organisasjoner. Opprinnelseslandet for flere planter var uklart deklart, og økonomisk dokumentasjon som fakturaer og betalingsbekreftelser for planteinnkjøp var enten mangelfull, inkonsistent eller vanskelig å spore tilbake til de fysiske plantepartiene i planteskolen. Dette reiser sterk mistanke om at plantemateriale kan være importert ulovlig, utenom de offisielle kontrollrutinene og uten tilstrekkelig garanti for plantesunnhet. Videre ble det observert mangelfulle rutiner for karantene og isolasjon av nyankommet plantemateriale, noe som øker risikoen for spredning av eventuelle planteskadegjørere. Eier virket unøyaktig og unnnvikende i sine forklaringer vedrørende opprinnelse og dokumentasjon av plantene, og kunne ikke fremlegge troverdig informasjon om leverandørkjeder eller rutiner for kontroll av plantesunnhet ved mottak.

Kravene som gjelder:

- **Plantevernloven § 9:** Forbyr innførsel og omsetning av planter og planteprodukter som kan medføre fare for spredning av planteskadegjørere.
- **Forskrift om plantesunnhet § 22:** Stiller krav til plantesunnhetssertifikater for import av visse planter og planteprodukter, og detaljerer kravene til sertifikatenes innhold og utstedelse.
- **Forskrift om planteformering § 15:** Krever at virksomheter som importerer plantemateriale skal ha rutiner for å sikre at plantene er sunne og fri for skadegjørere, inkludert karantenebestemmelser.
- **Regnskapsloven § 4-1:** Krever at regnskap skal gi et rettviseende bilde av virksomhetens økonomiske stilling, også i forbindelse med import og innkjøp.

Mattilsynet vurderer det slik:

Mattilsynet ser svært alvorlig på den manglende dokumentasjonen på plantesunnhet ved import og mistanken om ulovlig import av plantemateriale hos Grønn Glede Planteskole. Disse regelbruddene utgjør en betydelig risiko for norsk landbruk og naturmangfold, da ulovlig importerte planter kan introdusere alvorlige planteskadegjørere som kan få store økonomiske og miljømessige konsekvenser. Spesielt alvorlig er mangelen på karantenerutiner og unnnvikende holdning fra eier, som tyder på en systemsvikt i virksomhetens kontroll med plantesunnhet. Inkonsistensene i økonomisk dokumentasjon forsterker mistanken om ulovlig aktivitet.

Regelverket som veiledningen bygger på:

- Plantevernloven § 9
- Forskrift om plantesunnhet § 22
- Forskrift om planteformering § 15
- Regnskapsloven § 4-1

Med hilsen

Ola Nordmann

avdelingssjef